

תוכן העניינים – נתיבות בחינוך

11	מבוא / אליעזר שמואלי
13	פתח דבר / יובל דרור
21	חלק ראשון: סוגיות במדיניות החינוך
21	פרק ראשון: סוגיות שונות במדיניות החינוך
21	דרכו של החינוך הממלכתי
21	מבוא
22	הזרמים בחינוך בתקופת היישוב
28	חוק חינוך ממלכתי (דיונים בכנסת)
30	חינוך ממלכתי, מהותו ומטרותיו
33	"תכנית הסוגרים" ובקיעים ראשונים
38	חוק חינוך ממלכתי התש"ס (2000)
40	המעבר מחינוך ממלכתי לחינוך ציבורי ופרטי
41	הרהורים על אנכרוניזמים בחינוך בישראל
41	מבוא
43	הפיקוח והמפקחים
44	קו ומטה
46	החינוך הערבי
47	מנהל החינוך ההתיישבותי
49	המזכירות הפדגוגית
50	ועידת המחנכים לקידום ערכי תנועת העבודה
53	חינוך לדו-קיום יהודי-ערבי
55	חוזר מנכ"ל למחנכים הערבים
58	אביר הגליל
62	רבנים חרדים - בחינוך הממלכתי
62	הרב אלכסנדר לינצ'ר – קריית החינוך בבית וגן

63.....	הרב יצחק דוד גרוסמן – קריית החינוך במגדל העמק
64.....	הרב מרדכי אלפנט – קרית איתרי
65.....	הזהות היהודית והקשר לכלל ישראל בחינוך הישראלי
65.....	מבוא
66.....	השואה
69.....	הקיבוצים היהודיים בתפוצות וזיקת הגומלין בינם לבין העם בישראל
74.....	תל"י – תגבור לימודי היהדות
74.....	מבוא
75.....	מטרות תכנית תל"י
77.....	בתי ספר תל"י הפועלים בארץ
79.....	גני ילדים
81.....	הגברת המודעות הציבורית לתכנית תל"י
81.....	פעילות הורים ארצית
81.....	סיוע לבתי ספר ותמיכה במסגרות חדשות
82.....	תכניות לעתיד
83.....	אין חדש תחת השמש : ועדת עציוני ומעמד המורה בישראל
87.....	רישוי ופיקוח כספי של מוסדות החינוך ומה שביניהם
90.....	המחשב - חבלי קידמה
93.....	פרק שני : יחסי חוץ בתחום החינוך
93.....	הסכמי התרבות ישראל-מצרים
98.....	אלה תולדות – נעל"ה
102.....	תכניות הלימודים במבחן הזמן
103.....	פנתרים עליך ישראל
106.....	שר החינוך, הבריאות והרווחה של ארצות הברית
108.....	ד"ר לואיס מצ'אדו מחפש דרכים לפיתוח האינטליגנציה בישראל
110.....	השאה הפרסי מזמין שותף למלחמה בבערות בארצו

115 פרק שלישי: חינוך חברתי ורפורמת האינטגרציה

115 מדיניותם השונה של שרי החינוך דינור וארן

115 שכר לימוד מדורג וה"סקר"

119 הגימנסיות מול המקיפים

121 עיירות הפיתוח - שדה הניסויים של מערכת החינוך

121 מבוא

122 רמת המורים

123 החינוך העל-יסודי העיוני, המקצועי והחקלאי

125 בתי הספר המקיפים

126 הוראה באמצעות המחשב – נתיבות

127 ניסוי למידה יחידנית (ניל"י) – יבנה

128 למידה פעילה – דימונה

128 למידה אפקטיבית – קריית מלאכי ושדרות

128 אתג"ר – הדרכת אימהות לילדים בגיל הרך

129 תכנית שלושים היישובים, התכנית ההוליסטית

129 המתנ"סים

130 מושבת האמנות וישיבה סביבתית – מצפה רמון

131 סיכום

132 בית הספר השש-שנתי

138 רפורמת האינטגרציה

149 מרד המנהלות בראשון לציון

151 דובר הרפורמה

155 רפול והנערים

159 חלק שני: בתי ספר ותורמים

159 פרק ראשון: בתי ספר מקיפים באזורי פיתוח

159 בתי ספר על שם ישראל רוגוזין

162 בית הספר המקיף על שם מיטראני בחולון

164 בית הספר המקיף בקרית ים על שם רודמן

166	בית הספר המקיף על שם אליס סליגסברג בירושלים
170	בית הספר המקיף על שם דנציגר בקרית שמונה
173	בתי הספר המקיפים על שם אברט בחצור הגלילית
174	מקיף פרקאוף באור יהודה
176	בתי הספר המקיפים על שם זלמן ארן בבית שאן

181 פרק שני: בתי ספר מטפחי מצוינות

181	בית ספר בויאר - בית הספר למעולי כישרון
185	מדרשיית עמליה בירושלים (ותרומת הנדבן לודויג גיסלסון)
189	הפנימייה הרב-תחומית למצוינות בכפר סבא על שם סול ובטי סטיינברג
192	סול סטיינברג ובטי רעייתו
195	בית הספר למדעים ולאמנויות בירושלים (ותרומת בוב ומרי גיין אשר)
200	עליה - עמותה לפיתוח המדעים

203 פרק שלישי: בתי ספר ייחודיים בירושלים

203	בית הספר על שם אוולנה דה רוטשילד (מיס לנדאו)
207	בית הספר התיכון שליד האוניברסיטה
209	קריית נוער בית וגן (הרבנים לינצ'נר והתורם איירה גילדן)
212	בית חינוך תורני מדעי אורט על שם רפאל ספניאן
215	ארווין שניידר וד"ר אריה נשר
217	בית הספר המסורתי על שם ג'ול בראונשוויג בירושלים

221 פרק רביעי: בתי ספר ייחודיים ברחבי הארץ

221	הכפר הירוק (על שם לוי אשכול)
224	בית ספר קינג סלומון – מוסד חינוכי "צומח" בכפר הירוק
226	מבואות הנגב - מוסד חינוכי
229	בית הספר הרב-תחומי על שם אדית ליהמן בדימונה
232	בית הספר העל-יסודי על שם פיליפ זינמן בדימונה
233	בית הספר התיכון על שם ברנקו וייס בבית שמש
	בית הספר המקצועי על שם ג'ון קנדי בעכו – כיום "קהילה
236	חינוכית-דתית אמ"ת"

239	הישיבות התיכוניות
241	בית הספר העתידי על פי ריימונד קורסיני – בגבעתיים
245	מכללת מקס בראודה בכרמיאל
248	בית הספר התיכון האמריקאי על שם וולוורת' ברבור באבן יהודה
251	סיפורן של שתי צנצנות

255 חלק שלישי: שרים ומנכ"לים

255	פרק ראשון: זלמן שזר (1949-1950)
255	מדיניות החינוך של השר זלמן שזר

259 פרק שני: בן-ציון דינור (1951-1955)

259	בן ציון דינור וחוק החינוך הממלכתי 1953
263	נאום בן גוריון בשייח מוניס: קריירה או שליחות

267 פרק שלישי: זלמן ארן (1955-1960 ; 1963-1969)

267	זלמן ארן – האיש וחזונו
275	שרים בשר ודם - זלמן ארן, פכים קטנים
283	נאום התקציב
285	ארן – זוטות
289	איש חסיד היה
290	לפני מות

293 פרק רביעי: אבא אבן (1960-1963)

293	חילופי משמרות
-----	---------------

297 פרק חמישי: יגאל אלון (1969-1974)

297	יגאל אלון
302	שרים בשר ודם: יגאל אלון - פכים קטנים
306	השר הצבר
311	בית יגאל אלון בגינוסר

315	פרק שישי: אהרון ידלין (1974-1977)
315	אהרון ידלין, שר החינוך והתרבות
319	פרק שביעי: זבולון המר (1977-1984; 1990-1992; 1996-1998)
319	זבולון המר
320	שרים בשר ודם: זבולון המר - פכים קטנים
325	פרק שמיני: יצחק נבון (1984-1990)
325	יצחק נבון - שר החינוך והתרבות
329	מדיניות החינוך של נבון
335	פרק תשיעי: שולמית אלוני (1992-1993)
335	שולמית אלוני
341	פרק עשירי: יוסי שריד (1999-2000)
341	הלוחש לסוסים
345	פרק אחד-עשר: שונות
345	ארבעה שרים – ארבע שליחויות
345	זלמן ארן
346	יגאל אלון
348	זבולון המר
349	שולמית אלוני
351	פנחס ספיר – "אל תשכח להגיד להם את זה אחרי מותי"
356	סגני שרים
356	סגן השר ארן – עמי אסף
357	סגנית השר המר – מרים גלזר-תעסה
359	מנכ"לים ראשונים - דור המייסדים, 1948-1970

- 359..... ד"ר ברוך בן יהודה (1951-1948)
- 360..... פרופ' אליעזר ריגר (1954-1951)
- 361..... ד"ר משה אבידור (1960-1954)
- 362..... ד"ר חנוך רינות (1967-1960)
- 362..... יעקב שריד (1970-1967)

363..... מנכ"לים במשרד החינוך, 2011-1970

365..... חלק רביעי: אישי

365..... פרק ראשון: תחילת דרכי בחינוך

- 365..... "מזכרת" - צעדים ראשונים בחינוך
- 372..... בית המדרש העברי למורים על שם דוד ילין
- 376..... ראשית דרכי בהוראה

379..... פרק שני: שליחויות במסגרת התפקיד

- 379..... מניו יורק – לטוקיו
- 382..... מטכ"ל אנגולה לחינוך
- 383..... ועידת אונסק"ו בגינבה
- 386..... שזר, הרבי מלובביץ' וחב"ד
- 387..... האפיפיור ואני

391..... פרק שלישי: חוויות, החלטות ואנקדוטות משולחן המנכ"ל

- 391..... חגיגות אחד במאי ביום שחל בו יום הזיכרון לחללי צה"ל
- 394..... חברותא עם פרופ' דוד הרטמן
- 397..... עימותים בוועדת החינוך של הכנסת

402..... נינה, אורה ואופירה

- 402..... נינה קציר
- 403..... אורה הרצוג
- 404..... אופירה נבון

406..... צירלי ביטון וההדלפות

409..... מערכת החינוך על שולחן הניתוח

417..... חלק חמישי: מדיניות החינוך מבפנים ומבחוץ

417..... מבוא ורקע היסטורי: הסתכלות אישית בתהליכי החינוך

425..... פרק ראשון: גישות לקביעת מדיניות

425..... מבוא

426..... הגישה האינטואיטיבית

426..... הגישה המחדשת בכל מחיר

427..... הגישה האינרטיבית

428..... הגישה המסתגלת

428..... הגישה המהפכנית

429..... הגישה האישית

433..... פרק שני: תמורות במדיניות החינוך

433..... שינויים במדיניות החינוך באירופה ובארצות הברית

444..... השפעות חוץ על גיבוש מדיניות החינוך בישראל

453..... פרק שלישי: מדיניות של קונצנזוס

453..... מבוא

453..... טיפוח ורווחה

457..... העמקת התודעה היהודית

457..... הרחבת החינוך הטכנולוגי-מדעי

458..... חינוך חינוך לכל

460..... חינוך לדמוקרטיה ולדו-קיום

461	פרק רביעי : אילוצי המדיניות החינוכית בישראל
461	מבוא
461	הכנסת
462	המפלגות
467	התקציב
469	הרשויות המקומיות
470	הארגונים הפרופסיונאליים
476	ההורים
483	האקדמיה
487	התקשורת
488	מבקר המדינה

פרק חמישי : התרחשויות שאירעו במערכת החינוך הישראלית

489	ומדגימות את תהליכי קביעת המדיניות
489	מבוא
489	בעיות בתחום האינטגרציה החברתית בחינוך
505	אינטגרציה מול דיפרנציאציה
514	החינוך באזורי הפיתוח
526	תופעת ה"בסינג" (bussing)
537	שלטון מקומי מול שלטון מרכזי

